

Sygn. akt. X Ga 171/14

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy

w składzie

Przewodniczący Sędzia SO Leszek Guza

Sędzia SO Katarzyna Żymelka (spr.)

Sędzia SO Barbara Przybyła

Protokolant Marta Strzała

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2014 roku w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z wniosku: Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w R.

z udziałem: J. M.

o zakaz prowadzenia działalności gospodarczej

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 26 marca 2014 roku

sygn. akt XII Gzd 2/14

postanawia:

oddalić apelację.

SSO Barbara Przybyła SSO Leszek Guza SSO Katarzyna Żymelka

Sygn. akt X Ga 171/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawca Skarb Państwa - Naczelnik Urzędu Skarbowego w R., wniósł o pozbawienie uczestnika postępowania J. M., prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz prawa pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu na okres od lat trzech do dziesięciu lat.

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że uczestnik postępowania, J. M., od 2005 roku pozostaje prezesem jednoosobowego zarządu spółki (...) Sp. z o.o. w R.. Powyższa spółka posiada względem wnioskodawcy nieuregulowane zobowiązania publicznoprawne z tytułu podatku od towarów i usług oraz z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych. Według wiedzy wnioskodawcy spółka (...) Sp. z o.o. jest również dłużnikiem innych wierzycieli, a łączna kwota niespłaconych zobowiązań spółki wynosi około 6.500.000 zł.

Wnioskodawca podniósł również, że występując jako wierzyciel spółki (...) Sp. z o.o. w R. złożył już wniosek o ogłoszenie jej upadłości. Wniosek ten został następnie oddalony przez Sąd z uwagi na występowanie negatywnej przesłanki z art. 13 ust. 1 i 2 prawa upadłościowego i naprawczego, przy czym w toku rozpoznawania wniosku Sąd ustalił, że spółka (...) Sp. z o.o. stała się niewypłacalna.

W ocenie wnioskodawcy stan niewypłacalności spółki ma charakter trwały a uczestnik postępowania jako prezes jednoosobowego zarządu od lat kierujący działalnością spółki, która nie przynosiła żadnych dochodów, bezpośrednio odpowiada za jej zły stan finansowy, w tym bardzo duże zadłużenie. Uczestnik postępowania J. M. odpowiada także za niezłożenie w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, mimo iż ta znalazła się w stanie niewypłacalności w rozumieniu art. 11 prawa upadłościowego i naprawczego.

Uczestnik postępowania wniósł o oddalenie wniosku.

W uzasadnieniu odpowiedzi na wniosek wierzyciela uczestnik wskazał, że nie składał wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (...) Sp. z o.o., z uwagi na znaną mu okoliczność nie posiadania przez spółkę majątku wystarczającego na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego. Dodatkowo w ocenie uczestnika ewentualne ogłoszenie upadłości byłoby również niekorzystne dla samego wierzyciela, gdyż w pierwszej kolejności majątek upadłej spółki zostałby przeznaczony w zdecydowanej większości na zaspokojenie wierzyciela posiadającego zabezpieczenie rzeczowe (bank), a tym samym wierzyciele niezabezpieczeni rzeczowo nie zostaliby zaspokojeni.

Ponadto orzeczenie zakazu dla uczestnika postępowania, pełniącego aktualnie funkcję prezesa zarządu spółki, w jego ocenie odbiłoby się niekorzystnie na jej obecnej i tak trudnej sytuacji, gdyż między innymi do czasu powołania kuratora, względnie nowego prezesa powstałaby konieczność wstrzymania prowadzonych egzekucji, a spółka utraciłaby możliwość kontroli nad działalnością komornika przy likwidacji nieruchomości (m.in. w zakresie uzyskania najkorzystniejszej ceny sprzedaży).

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Gliwicach oddalił wniosek o pozbawienie prawa prowadzenia działalności gospodarczej.

Sąd Rejonowy ustalił, że J. M., od chwili rejestracji spółki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R., tj. od dnia 20 maja 2005 r., pełni w niej funkcję prezesa jednoosobowego zarządu. Spółka prowadzi działalność zatrudniając aktualnie 19 pracowników. Spółka wykonuje działalność gospodarczą polegającą między innymi na produkcji szkliv oraz emaliowaniu naczyń i garnków. Przy prowadzeniu produkcji spółka korzysta z budynków i linii technologicznych wchodzących w skład zorganizowanej części przedsiębiorstwa wydzierżawionego od Huty (...) S.A. w R. w likwidacji (koszt ok. 50.000 zł miesięcznie). Od momentu utworzenia spółki (...) Sp. z o.o. jej działalność była powiązana z działalnością spółki (...) Sp. z o.o., w skład zarządu której wchodził także uczestnik postępowania. Postępowanie upadłościowe prowadzone wobec spółki (...) Sp. z o.o. zostało umorzono z uwagi na brak majątku w masie upadłości, wystarczającego na pokrycie dalszych kosztów postępowania. Zadłużenie upadłej spółki (...) Sp. z o.o. zostało następnie przeniesione na spółkę (...) Sp. z o.o., która tym samym rozpoczęła działalność z długiem, a spłata zadłużenia ma miejsce w ramach prowadzonych przez komornika egzekucji z bieżących i dostępnych środków w wysokości około kilku tysięcy złotych miesięcznie. W 2014 roku spółka (...) podpisała umowę na dostawę z firmą (...) w K.. Spółka (...) Sp. z o.o. posiada zaległości podatkowe za okres obejmujący lata 2008 - 2013, przysługujące Skarbowi Państwa - Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w R.: z tytułu podatku od towarów i usług w łącznej kwocie 1.090.644 zł oraz z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w łącznej kwocie 244.968,90 zł. Spółka (...) Sp. z o.o. posiada także inne nieuregulowane dotąd, znaczne zobowiązania wobec innych niż wnioskodawca wierzycieli, wobec których prowadzone są egzekucje komornicze. Uczestnik postępowania nie składał wniosku o ogłoszenie upadłości. Wniosek taki został złożony przez Skarb Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w R. w dniu 1 lipca 2013 r. Wniosek ten został jednak oddalony z uwagi na brak majątku wolnego od obciążeń, wystarczającego na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego.

Sąd Rejonowy uznał, że wnioskodawca wykazał, iż spółka zarządzana przez uczestnika stała się niewypłacalna, a dłużnik nie złożył wniosku o ogłoszenie jej upadłości. Jednakże w toku postępowania nie zostały wykazane pozostałe i konieczne przesłanki do orzeczenia zakazu. Wnioskodawca nie przedstawił Sądowi żadnych dowodów pozwalających na ustalenie czy niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło z winy uczestnika ani pozwalających na ocenę stopnia tej winy. Wnioskodawca nie wykazał, by w wyniku podejmowanych przez dłużnika działań bądź zaniechań doszło do obniżenia wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa dłużnika i by konsekwencją tego było pokrzywdzenie wierzycieli i rozmiar tego pokrzywdzenia. Zdaniem Sądu Rejonowego w działaniach uczestnika postępowania brak jest znamion winy w doprowadzeniu spółki (...) Sp. z o.o. do stanu niewypłacalności. Wprawdzie dłużnik nie złożył wniosku o ogłoszenie upadłości, to jednak wierzyciel nie wykazał, aby skutki podejmowanych przez uczestnika postępowania działań, doprowadziły w szczególności do obniżenia wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa i wpłynęły na rozmiar (zwiększenie) pokrzywdzenia wierzycieli spółki.

W apelacji wnioskodawca zaskarżył postanowienie w całości, zarzucając mu dokonanie ustaleń sprzecznych z zebranych w sprawie materiałem dowodowym poprzez stwierdzenie, że wnioskodawca nie wykazał wszystkich przesłanek niezbędnych do orzeczenia wobec uczestnika zakazu prowadzenia działalności gospodarczej na podstawie przepisu art. 373 ust. 1 pkt 1 p. u. i n., a w szczególności winy uczestnika w niezłożeniu wniosku oraz wystąpienia negatywnych skutków ekonomiczno-gospodarczych; błędną wykładnię art. 373 ust. 2 p.u. i n. w zakresie w jakim Sąd Rejonowy powiązał konieczność wystąpienia obniżenia wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa upadłego z przypadkiem orzekania zakazu na podstawie art. 373 ust. 1 pkt 1 p. u. i n. podczas, gdy powyższy skutek ustawodawca wyraźnie wprost odniósł do przypadków orzekania zakazu na podstawie art. 373 ust. 1 pkt 204 p. u. i n.; naruszenie przepisów postępowania, a to w szczególności art. 233 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego i przekonywującego rozważenia istniejącego materiału dowodowego, skutkującego wyprowadzeniem logicznych wniosków zgodnych z doświadczeniem życiowym oraz art. 328 § 2 k.p.c. poprzez poprzestanie na zbyt lakonicznej ocenie zebranego materiału dowodowego.

Wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i orzeczenie wobec uczestnika zakazu prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu na okres co najmniej trzech lat, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zaskarżone orzeczenie należało uznać co do zasady za prawidłowe, stanowiące wynik właściwej oceny zebranego materiału dowodowego i trafnej wykładni prawa materialnego. przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia motywy tej oceny nie wykazują sprzeczności ustaleń faktycznych Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie można również zarzucić Sądowi I instancji nieprawidłowości w rozumowaniu czy też błędów logicznych.

W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd Rejonowy poczynił właściwe ustalenia, które Sąd Okręgowy przyjmuje za własne i w pełni podziela zarówno dokonaną ocenę dowodów, jak i wykładnię prawa materialnego.

Słusznie bowiem wskazał Sąd Rejonowy, że w niniejszej sprawie brak przesłanki do uznania, iż, w rozumieniu przepisów prawa upadłościowego i naprawczego, dłużnik ze swej winy, będąc do tego zobowiązana z mocy ustawy, nie złożył w terminie dwóch tygodni od dnia powstania podstawy do ogłoszenia upadłości wniosku o ogłoszenie upadłości .

Należy tutaj przypomnieć, że stopień winy oraz skutki podejmowanych działań (art. 373 ust. 2 p.u.n.) mają wpływ nie tylko na zakres pozbawienia praw, lecz mogą również oddziaływać na decyzję sądu o oddaleniu wniosku w konkretnej

sytuacji, a samo orzeczenie zakazu ma charakter fakultatywny (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13 stycznia 2010r. II CSK 364/09).

Ponadto jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13 maja 2011 r. (sygn. akt V CSK 352/10, LEX nr 821075) wprawdzie nie ulega wątpliwości, że warunkiem zastosowania art. 373 ust. 1 p.u.n. jest wykazanie przez wnioskodawcę i ustalenie przez Sąd jednej z przesłanek tego przepisu, którą jest nie złożenie przez dłużnika wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie dwóch tygodni od dnia powstania podstawy do ogłoszenia upadłości, a zatem konieczne jest ustalenie zaistnienia stanu niewypłacalności, w rozumieniu art. 11 ust. 1 p.u.n., t.j. stanu trwałego niewykonywania większości wymagalnych zobowiązań oraz chwili zaistnienia tego stanu, jednak przy ustalaniu tych okoliczności mają zastosowanie wszystkie zasady i przepisy prawa procesowego. dotyczące postępowania dowodowego i ustaleń faktycznych, w tym art. 229, art. 230 i art. 231 k.p.c. Jedną z przesłanek zastosowania art. 373 ust.1 pkt 1 p.u.n. jest ustalenie, iż nie złożenie przez zobowiązanego wniosku o ogłoszenie upadłości w ustawowym terminie nastąpiło z jego winy. Przepis ten niewątpliwie nie przewiduje domniemania winy zobowiązanego, a zatem, w myśl ogólnej zasady przewidzianej w art. 6 k.c. w zw. z art. 373 ust. 1 pkt 1 p.u.n., wnioskodawca, który żąda wydania orzeczenia przewidzianego w art. 373 ust. 1 pkt 1 p.u.n., powinien udowodnić winę zobowiązanego w złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości po terminie przewidzianym w tym przepisie.

W niniejszej zaś sprawie wnioskodawca nie wykazał, iż niewypłacalność dłużnika oraz niezłożenie przez niego wniosku o ogłoszenie jest następstwem jego celowego działania lub rażącego niedbalstwa.

Tymczasem przypomnieć wypada, że o celowym działaniu można mówić jedynie wtedy, gdy dłużnik świadomie podejmował czynności, które doprowadziły do niewypłacalności lub przynajmniej z takim skutkiem swego zachowania godził się a „rażące niedbalstwo” oznacza „niezachowanie minimalnych (elementarnych) zasad prawidłowego zachowania się w danej sytuacji. O przypisaniu pewnej osobie winy w tej postaci decyduje więc zachowanie się przez nią w określonej sytuacji w sposób odbiegający od miernika staranności minimalnej (wyrok SN z 10 marca 2004 r., IV CK 151/03, LexPolonica nr 405195).

Samo zaś rażące niedbalstwo zachodzi tylko wtedy, gdy stopień naganności postępowania drastycznie odbiega od modelu właściwego w danych warunkach zachowania się osoby zobowiązanej (wyrok SN z 26 stycznia 2006 r., V CSK 90/05, LexPolonica nr 1631150). Stanowi ono kategorię pośrednią zawinienia pomiędzy winą umyślną a niedbalstwem zwykłym (niedołożenie należytej staranności wymaganej przez prawo). Cechuje je sposób zachowania się odbiegający w wysokim stopniu od ogólnych reguł zachowania których przestrzegania można wymagać, a także oczekiwać zgodnie z ogólnym wzorcem postępowania w danych okolicznościach. Jest to nieostrożność polegająca na niezachowaniu minimalnych środków bezpieczeństwa, których można wymagać, a której to oceny należy dokonywać z uwzględnieniem kryteriów obiektywnych w okolicznościach faktycznych konkretnej sprawy. Generalnie rzecz ujmując z rażącym niedbalstwem mamy do czynienia wówczas, jeżeli stopień naganności postępowania jest szczególnie wysoki (wyrok SA w Katowicach z 15 września 2005 r., I ACa 255/05, LexPolonica nr 418612).

Twierdząc więc, że zachowanie dłużnika nosiło wskazane wyżej cechy winien wnioskodawca te okoliczności wykazać.

Temu obowiązkowi wnioskodawca w niniejszej sprawie nie sprostał.

Nie wykazał bowiem wnioskodawca aby niewypłacalność dłużnika lub niezłożenie w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości było zawinione przez dłużnika albo by było wynikiem jego rażącego niedbalstwa. Nie wskazał wnioskodawca żadnych dowodów pozwalających ustalić te okoliczności. Długi okres opóźnienia się uczestnika w złożeniu takiego wniosku nie przesądza o stopniu winy uczestnika. Konieczne jest bowiem wykazanie zaistnienia takich konkretnych okoliczności, które pozwolą na przypisanie dłużnikowi winy w jego działaniach spełniającej wskazane wyżej ustawowe wymogi.

Z drugiej strony, z niekwestionowanych wyjaśnień dłużnika w sprawie wynika, że trudna sytuacja finansowa (...) Sp. z o.o. nie wynikała z jego winy, lecz na skutek rozpoczęcia działalności przez (...) Sp. z o.o. z zadłużeniem..

Należy pamiętać, że orzeczenie zakazu objętego sporem jest sankcją nakładaną na dłużnika, za jego niesolidne i zawinione zachowania. Dopiero więc wykazanie, że owe zachowania miały miejsce i że były zawinione pozwala na orzeczenie zakazu.

Dlatego słusznie uznał Sąd Rejonowy, że wniosek podlegał oddaleniu gdyż nie zostało wykazane, iż zaistniały, niewątpliwy stan niewypłacalności uczestnika oraz fakt niezłożenia w terminie przez niego wniosku o ogłoszenie upadłości były następstwem jego celowego działania lub rażącego niedbalstwa.

Biorąc powyższe pod uwagę zgodnie z art. 385 k.p.c. w związku z art. 376 ust. 1 pr. up. i n. oraz art. 13 § 2 k.p.c. apelację oddalono.

/-/ Barbara Przybyła /-/ Leszek Guza /-/ Katarzyna Żymelka